



NEDELJA



25. jul 2014.



DUGOROČNA ENERGETSKA STABILNOST EVROPE

NA KOCKI



POSLEDNJA VEST:



EU's planned sanctions against Russia to hit South Stream, Yamal LNG

EU ambasadori su u četvrtak uveče predložili novi paket sankcija Rusiji, koji u sektoru energetike predviđa zabranu izvoza u tu zemlju naftne i gasne tehnologije. Odluka bi trebalo da bude usvojena početkom sledeće nedelje, a Reuters navodi da će posledica biti onemogućavanje gradnje gasovoda Južni tok i Yamal LNG projekat.

SADRŽAJ:



NAFTA:

- Exxon, uprkos sankcija, uputio naftnu platformu ka ruskom Arktiku [OVDE](#)
- Oettinger: Zabraniti izvoz naftne opreme Rusiji [OVDE](#)
- Putin: Smanjiti korišćenje inostrane opreme [OVDE](#)
- Nove sumorne slike evropskog rafinerijskog sektora [OVDE](#)
- Bloomberg: Sve manje sirove nafte, a više ruskog dizela na tržištu Evrope [OVDE](#)
- EU produžila olakšice na sankcije Iranu [OVDE](#)
- Kina: Venecueli u zamenu za naftu kredit od 4 mlrd. \$ [OVDE](#)
- Pad proizvodnje OMV-a u drugom kvartalu [OVDE](#)
- Kuvajt: Investicije od 17 mlrd.\$ u proizvodnju ekoloških goriva [OVDE](#)



GAS:

- Putin predlaže da Gazprom izgubi monopol na cevovodni izvoz gasa u Kinu [OVDE](#)
- Kijev: Smanjen uvoz gasa iz EU – „biće da je Gazprom upleten“ [OVDE](#)
- Naftogaz: Neprihvatljivo prodati gasovode Gazpromu – Miler: Nismo ni zainteresovani [OVDE](#)



REGION:

- Australijska kompanija planira 100 mil. € u istraživanje nafte u oblasti Temišvara [OVDE](#)
- Exxon i OMV Petrom počeli bušenje na izvoru Domino-2 [OVDE](#)
- Vrdoljak: Hrvatska želi kredit da kupi udeo MOL-a u Ini [OVDE](#)
- Bugarska odložila preuzimanje zajma od Gasproma [OVDE](#)
- Kasni nova balkanska interkonekcija [OVDE](#)

Exxon, uprkos sankcija, uputio naftnu platformu ka ruskom Arktiku

OSLO – Posmatrači sa pažnjom prate putovanje naftne platforme West Alpha (na slici), koju je američki ExxonMobil uputio iz Norveške ka ruskim vodama Arktika, da bi sa svojim partnerom, Rosnjeftom počeo istraživačka bušenja u moru Kara. Putovanju je prethodila objava novi sankcija SAD protiv Rusije, uključujući i Rosnjeft, zbog eskaliranja nasilja u Ukrajini, a **Reuters** navodi da se očekuju i dodatne mere, posle obaranja malezijskog putničkog aviona. Agencija piše da zajednički poslovi Exxona i Rosnjefta ne moraju biti u suprotnosti sa poslednjim



sankcijama, ali slanje bušačke platforme može biti protumačeno kao znak podrške najveće američke naftne kompanije Moskvi. Istraživanja nafte u Arktiku mogu zahtevati stotine miliona dolara investicija, pa će poslovi bušenja Exxona i ruske državne kompanije pokazati efektivnost poslednjih sankcija koje zabranjuju američkim kompanijama da odobravaju dugoročno finansiranje Rosnjeftu.

Samim tim se na ovom poslu može poslati i signal drugim velikim naftnim kompanijama da li da nastave poslove sa Rusijom, prenosi agencija ocene analitičara. Iz Exxona je email-om odgovoreno Reutersu da „za sada mogu samo da kažu da procenjuju posledice sankcija“. Exxon je zakupio platformu West Alpha od norveške kompanije Seadrill do trećeg kvartala 2016. Iz Seadrill-a je rečeno da platforma na putu ka moru Kara i da bi bušenje trebalo da krene početkom trećeg kvartala ove godine.

Oettinger: Ne zapadna oprema Rusiji

BRISEL – Evropski komesar za energiju rekao je u sredu da Evropska unija treba sankcijama da zabrani pružanje tehničke pomoći Rusiji za razvoj naftnih i gasnih polja, ali da ne zabrani uvoz ruske nafte i gasa. Na press konferenciji u Briselu, Guenther Oettinger je rekao Rusija ne može da razvije potencijale Arktika „bez hardvera i softvera sa Zapada, pa bi i tu opremu trebalo staviti na listu sankcija“.



PUTIN: Smanjiti korišćenje ino-opreme

MOSKVA – Dan ranije ruski predsednik Vladimir Putin zatražio je od Vlade da do 1. novembra pripremi plan smanjenja korišćenja inostrane opreme u ruskom energetskom sektoru, kao odgovor na najavu zaoštavanja zapadnih sankcija u ovom sektoru, prenosi Platts.



**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**



Енергија живота



Bloomberg: Sve manje sirove nafte, a više ruskog dizela na tržištu Evrope

LONDON – Izvoz ruske sirove nafte tankerima pašće na najniži nivo u poslednjih najmanje šest godina, zbog strategije vlade da pojača preradu kod kuće radi većeg izvoza derivata, poput dizela, javlja u četvrtak **Bloomberg**. Smanjenje tankerskog izvora u avgustu iznosiće 9,2%,



odnosno 2,2 miliona barela na dan, saznaje agencija uvidom u utovarne liste i dodaje da je to najniži nivo od 2008, od kako Bloomberg prati ove podatke. Ruske naftne kompanije podigle su preradu sirove nafte kod kuće na inicijativu predsednika Putina, pa je ove godine proizvodnja dizela i lož ulja dostigla rekordne nivoe. Manje sirove nafte, a više derivata

dovode u sve veći problem evropski prerađivački sektor, konstatuje Ehsan Ul-Haq, ekspert u londonskoj konsultatnskoj kompaniji KBC Energy.

Nove sumorne slike evropskog rafinerijskog sektora

LONDON – Poljski PKN Orlen i češki prerađivač nafte Unipetrol objavili su zasebno u sredu neočekivano visoke gubitke posle otpisa vrednosti u njihovim rafinerijama, dok evropski kolosi Royal Dutch Shell, BP i Eni iduće nedelje treba da saopšte poslove rezultate koji će – kako najavljuje **Reuters** – biti pod

pritiskom loših rezultata u sektoru prerade nafte. Britanska agencija ponovo u sredu piše o sumornoj slici evropskog naftnog rafinerijskog sektora, sa već hroničnom dijagnozom viška kapaciteta i najavom zatvaranja pogona. Eksperti daju male izgleda mogućim promenama na bolje. Uprkos tome što je u poslednjih



pet godina 13 rafinerija u Evropi zatvoreno, uz smanjenje prerade za 1,8 miliona barela na dan, ili oko 12% ukupih kapaciteta, Evropa i dalje ima previše rafinerija, koje posluju sa niskim maržama, čak i one sa najsavremenijom opremom. Bertrand Hodee, ekspert konsultantske kompanije Raymond James & Associates iz Pariza, procenjuje trenutni višak rafinerijskih kapaciteta u Evropi na oko dva miliona barela na dan. „Stoga su dodatna zatvaranja (rafinerija u Evropi) neizbežna“, konstatuje on. **Reuters** navodi da je ova pretnja digla na noge sindikate, što ilustruje pretnjom generalnog štrajka (i blokiranjem strateškog gasovoda prema Libiji) u Enijevim rafinerijama u Italiji, zbog najave njihove konverzije i ograničenjem prerade.



EU produžila olakšice na sankcije Iranu

BRISSEL – Evropska unija je produžila do 24. novembra meru suspenzije sankcija Iranu zbog njegovog nuklearnog programa. „Suspenzija dozvoljava odobravanje osiguranja tovara iranske sirove nafte njegovim postojećim kupcima, uvoz ili transport iranskih petrohemijskih proizvoda, kao i trgovinu u zlatu i plemenitim metalima sa iranskim vladom, saopšteno je u ponedjeljak iz EU. Prema poslednjem izveštaju inspekcije UN, Iran je nastavio mere ograničenja svog nuklearnog programa, zbog čega mu je u januaru ove godine EU odlučila da ograniči sankcije toj zemlji. *europaeu*

Kina: Venecueli kredit od 4 mlrd. \$

KARAKAS – Kina je u ponedjeljak ugovorila kredit od četiri milijarde dolara Venecueli u zamenu za isporuke nafte iz te zemlje. Ugovor, potpisan tokom 24-časovne posete kineskog predsednika Si Đinpinga Karakasu, predviđa da novac ode u zajednički, već 40 milijardi dolara težak, kinesko-venecuelanski fond za finansiranje infrastrukturnih i razvojnih projekata u toj zemlji. Kredit će biti vraćen isporukama oko 100.000 barela nafte i derivata dnevno, saopšteno je, bez pominjanja rokova. Kina trenutno prima od venecuelanske državne naftne kompanije PDVSA oko 524.000 bd, što bi do 2016. trebalo da ode na milion bd, javlja *Reuters*.

Pad proizvodnje OMV-a u drugom kvartalu

BEČ – Austrijska grupa OMV zabeležila je pad proizvodnje od 5 odsto u drugom kvartalu u odnosu na prva tri meseca ove godine, što pripisuje bezbedonosnim prilikama u Libiji i tehničkim problemima u Kazahstanu. OMV je u sredu saopštio da je u drugom kvartalu dnevno proizvodi 287.000 barela ekvivalenta nafte (ben/d), prema 311.000 ben/d u prvom tromesečju. Kompanija je navela da je istovremeno njena rafinerijska marža poboljšana na 1,92 dolara po barelu, sa 1,63\$ u prvom kvartalu 2014, prvenstveno zahvaljujući poboljšanim rezultatima u tokovima benzina. Marža je, međutim, ispod one od 2,48\$ u drugom kvartalu 2013. *Reuters* prenosi da je OMV-ova proizvodnja u Libiji, gde je pre svrgavanja Gadafija sa vlasti donosila kompaniji udeo od 10% u ukupnom outputu, praktično sredinom marta pala na nulu zbog protesta na ključnim poljima i terminalima te države.





GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.



Kuvajt: Investicije od 17 mlrd.\$ u proizvodnju ekoloških goriva

KUVAJT SITI – Kuvajt će da investira do 2018. godine više od 17 milijardi dolara u razvoj rafinerija nafte u sklopu projekta „ekološkog goriva“. Osim ekoloških efekata, projekat će



Rafinerija Mina Al Ahmadi (foto) biće modernizovana i integrisana sa obližnjom rafinerijom Mina Abdullah u okviru projekta Kuwait's Clean Fuels

uvećati produktivnost kuvajtskih rafinerija sa sadašnje mogućnosti prerade 936.000 barela na dan bd, na 1,4 miliona bd i uz pokrivanje potreba domaćeg tržišta za gorivom, omogućiti izvoz, saopšteno je u sredu iz Kuvajtske nacionalne naftne kompanije (KNPC) **KUNA**

PRIRODNI GAS

Putin predlaže da Gazprom izgubi monopol na cevovodni izvoz gasa u Kinu

MOSKVA – Ruski predsednik Vladimir Putin izdao je uredbu kojom traži od vlade da razmotri odobravanje prava izvoza prirodnog i drugim domaćim proizvođačima te sirovine iz novih polja u istočnom Sibiru i na ruskom Dalekom istoku, osim Gazpromu, pišu moskovske **Vedomosti**. **Reuters** podseća da je čelnik Rosnjefta Igor Sečin nedavno najavio tužbu protiv Gazproma, monopolistu u izvozu gasa gasovodima, ako odbije da drugim proizvođačima odobri pristup budućem cevovodu „Snaga Sibira“, kojim će se izvoziti gas u Kinu. Pozivajući se na nalog nedavno potpisan od strane Putina, list kaže da će vlada do 1. septembra razmotriti ovaj zahtev šefa države. Do tada centralna banka i vlada treba takođe da odluče da li će Gazprom biti rekapitalizovan kako bi mogao da finansira gradnju gasovoda „Snaga Sibira“ i razvoj polja, kako je prošlog meseca predložio Putin. Ukupna investicija ranije je procenjena na 55 milijardi dolara.



Партнерство са природом
трајна је ИНВЕСТИЦИЈА



Снага
природе



Kijev: Smanjen uvoz gasa iz EU – Gazprom upleten

KIJEV – Količine gasa koji reverzibilnim tokom stiže iz EU u Ukrajinu smanjene su i Kijev „sluti“ da je u to nekako umešan ruski Gazprom, rekao je u sredu ukrajinski ministar energije Jurij Prodan. „Danas je registrovano smanjenje u količinama (uvoza) reverzibilnog gasa. Mislimo da je ovo povezano sa delovanjem Gazproma. Vi ste čuli pretnje koje su bile upućene evropskim kompanijama da je ovo preusmeravanje (gasa) nezakonito“, rekao je ministar novinarima. Precizirao je da je u sredu u tu zemlju dopremljeno iz EU svega 7 miliona m³ gasa, od mogućih 18 miliona i dodao da je trend opadanja transporta počeo „pre oko dve nedelje“. **RIA Novosti**

Naftogaz: Neprihvatljiva prodaja gasovoda Gazpromu – Miler: Nismo ni zainteresovani

KIJEV – Čelnik ukrajinskog Naftogaza Andreij Kobojev rekao je u sredu da je za njegovu zemlju „neprihvatljiv scenario da reši konflikt“ sa Rusijom tako što bi prodala njen gasovodni sistem Gazpromu, dok je predsednik ruskog gasnog kolosa Aleksej Miler konstatovao da njegovu kompaniju to ni ne zanima. Gazprom „nije zainteresovan“ da kupi ukrajinski gasovodni sistem, citira ITAR-TASS Milera. Predsednik Gazproma objasnio je ukrajinski „gasovodni sistem ne



pripada Naftogazu, ali pripada vladi Ukrajine. I pre nego što se sa bilo kim razgovara o njegovog modernizaciji, on (sistem) mora da se pojavi u knjigama nekog poslovnog subjekta. Najpre mora da bude rešeno vlasništvo i promenjeno tuce ukrajinskih zakona“, rekao je Miler, dodajući da vrednost gasovodnog sistema „nije previše visoka“. Početkom jula ukrajinski parlament je odbacio vladin plan reforme nacionalnog gasovodnog sistema, uprkos objašnjenju ministra Prodana da njegovo usvajanje omogućava reformisanje Naftogaza i usklađivanje sa obavezama te zemlje prema

Ugovoru o uspostavljanju Energetske zajednice. Prema tom predlogu, gasovodni sistem trebalo je da bude reorganizovan u dve javne akcionarske kompanije: jednu koja bi rukovodila transportnim, a druga gasnim skladišnim sistemom, da bi potom delom bile prodate partnerima iz EU ili SAD. Neki poslanici usprotivili su se, međutim, privatizaciji gasovodnog sistema. Ukupan ukrajinski gasovodni transportni kapacitet iznosi 288 milijardi kubnih metara godišnje na ulazu i 178,5 mlrd. m³ na izlazima iz zemlje. Čine ga 72 kompresorske stanice, 110 proizvodnih jedinica i 1.451 distribuciona stanica. Ukupna dužina gasovoda je 38.600 kilometara.



Australijska kompanija planira 100 mil. € u istraživanje nafte u oblasti Temišvara

BUKUREŠT – Australijska naftna kompanija ADX Energy razmatra projekat investiranja do 100 miliona evra u istraživanje i proizvodnju nafte u oblasti oko Temišvara u Rumuniji. Kako u ponedjeljak rumunski poslovnik **BR** prenosi reči tehničkog direktora ADX-a Paula Finka, firma nastoji da ubedi svoje investitore u isplativost ovog projekta i dobru regulatornu klimu u Rumuniji. ADX Energy ima licencu za istraživanje nafte u području Parta u oblasti Temišvara.

**Exxon i OMV Petrom počeli bušenje na izvoru Domino-2**

BUKUREŠT – Rumunska podfirma Exxon Mobil-a i OMV Petrom saopštili su u ponedjeljak da su počeli bušenje na crnomorskom izvoru Domino-2 u dubokom podmorju bloka Neptun, koji dele (50-50) dve kompanije. Na osnovu prikupljenih podataka tokom programa bušenja određiće se obim i komercijalna isplativost polja prirodnog gasa otkrivenog prilikom eksploatacije polja Domino-1 u 2012, saopštile su kompanije. Domino-2 se nalazi oko 200 kilometara od obale Rumunije. *SeeNews*

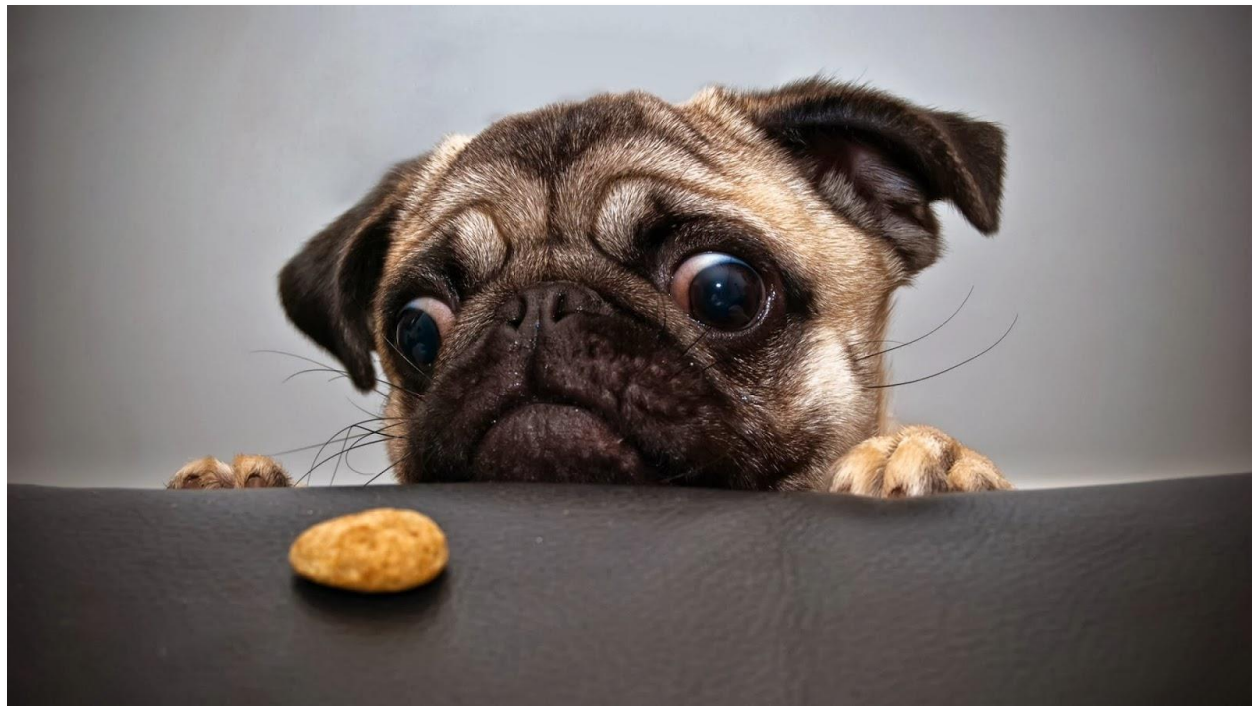
**Vrdoljak: Hrvatska želi kredit da kupi udeo MOL-a u Ini**

ZAGREB - Hrvatska želi zajam za otkup deonice Ine od mađarskog MOL-a, izjavio je u razgovoru za agenciju **Bloomberg** ministar privrede Ivan Vrdoljak. "Udeo MOL-a (49,01%) i do 19% Ininih deonica u našem vlasništvu, mogli bismo da koristimo kao kolateral. Na taj način ne bi bilo potrebe za državnim garancijama, a ta transakcija ne bi uvećala javni dug", kazao je Vrdoljak u utorak u razgovoru za tu agenciju. "Otkup Ininih akcija bilo bi najbolje rešenje za hrvatsku energetska strategiju i razvoj naših izvora ugljikovodonika. Drugo rešenje bilo bi da se postigne dogovor s MOL-om, a treća opcija bio bi pronalazak novog partnera za Inu", izjavio je Vrdoljak. Kako piše mađarski poslovni portal **Portfolio.hu**, MOL-ovi akcionari bi se zadovoljili cenom iznad dve milijarde za udeo od 49%.



Bugarska odložila preuzimanje zajma od Gasproma

SOFIJA – Bugarski energetska holding neočekivano je odlučio da odloži odluku da li da preuzme od Gasproma zajam od 629 miliona evra za izgradnju bugarske deonice gasovoda Južni tok, objavljuje u sredi sofijski list **Novinite**. Kredit je, inače na 22 godine, sa kamatom od 4,25%. BEH nije saopštio kada bi nova odluka o ovom pitanju mogla biti razmatrana. Odlaganje preuzimanja kredita usledilo je dan pošto je bugarski predsednik Rosen Plevneliev kritikovao činjenicu da se izvođenje projekta Južni tok u Bugarskoj nastavlja, uprkos odluke premijera Plamena Orešarskog da se poslovi zaustave dok se stav EU prema ovom pitanju ne razjasni.



Kasni nova balkanska interkonekcija

SOFIJA – Gasovodna interkonekcija između Bugarske i Rumunije, koja se gradi od 2012, neće biti završena pre septembra ove godine. Gasovod Ruse - Giurgiu dugačak 25 km trebalo je da bude završen najkasnije krajem 2013. godine. Novo probijanje roka izazvano je pucanjem cevi postavljene ispod Dunava, saopšteno je iz Bulgargaza, bugarskog partnera u poslu. Kompanija je takođe saopštila da planira postavljanje još jedne cevi, kako bi udvostručila kapacitet transporta. Inicijalni planirani kapacitet gasovoda je 0,5 milijardi kubnih metara godišnje, a maksimalni tehnički kapacitet 1,5 mlrd m³. **Novinite**





ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

